

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות

הוראת הקריאה
בבתי-הספר היסודיים בישראל

ד"ר עמוס ספקטור
איילה כ"ץ אורית יעקב

הסקר הוזמן ומומן בידי משרד החינוך והתרבות, האגף לחינוך יסודי

אייר תש"ן, מאי 1990

טבלא 13: משך הזמן עד שהתלמיד הממוצע מגיע לקריאה רהוטה, לפי שיטות הקריאה הנהוגות בבתי-הספר (באחוזים)

משך הזמן עד קריאה רהוטה	בלי סודות	ליטף	קריאה ללא מקראה	אלפוני	דף חדש	אלפון שלנו
עד 3 חודשים	3%	20%	19%	5%	19%	3%
3 עד 5 חודשים	28%	57%	32%	33%	56%	44%
5 עד 7 חודשים	51%	23%	42%	63%	25%	44%
יותר מ-7 חודשים	18%	---	7%	---	---	8%

נתוני הטבלא מראים כי 'דף חדש' ו'ליטף' דומות זו לזו באחוז גבוה של משיגי קריאה בשלבים המוקדמים ביותר (בשתי השיטות כ-75% מהכיתות משיגים קריאה רהוטה עד חמישה חודשים מתחילת השנה). נציין כי אחוז המורות המשתמשות ב'קריאה ללא מקראה' שלא השיבו לשאלה זו הוא הגבוה מבין כל השיטות (כ-15%). ייתכן כי עובדה זו מצביעה על עמימות ההגדרה לגבי מה נחשב קריאה בקרב המשתמשות בשיטה זו.

תיאורטית, ייתכן שקשר זה בין שיטת הקריאה לבין מהירות הלמידה אינו מבטא הבדלים בין השיטות עצמן אלא נובע מכך שבתי-הספר המשתמשים בשיטות השונות שונים זה מזה מבחינות אחרות. עם זאת, הרושם המתקבל אצל הסוקרים את הודאת הקריאה בישראל הוא שקיימות שיטות המקנות יכולת קריאה בפרק זמן קצר יותר מהאחרות.

כפי שמראה טבלת הנתונים הבאה (טבלא 14), בתום שנת הלימודים הראשונה עדיין קיימים הבדלים מסוימים ביכולת הקריאה הרהוטה (על-סמך הערכת המורות) של תלמידים הלומדים לפי שיטות שונות.